

Regnskabsinstruks for særligt regnskab

1. Indledning

Der er mulighed for, at fjernbusoperatører kan indgå kontrakt med Trafikstyrelsen om at udføre såkaldt "offentlig tjeneste i yderområderne vedrørende bestemte kundegrupper". Dette betyder, at selskaberne forpligter sig til at give rabat til studerende, pensionister og børn, som rejser til eller fra et stoppested beliggende i et yderområde.

I henhold til EU's statsstøtteregler er fjernbusoperatørerne forpligtet til at udarbejde deres regnskaber, således at det kan dokumenteres, at den compensation, som operatørerne i sidste ende har ret til, i henhold til kontrakten med Trafikstyrelsen, ikke er større end den finansielle nettoeffekt på omkostninger og indtægter ved at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste, under hensyntagen til de indtægter, operatøren af den offentlige trafikbetjening har herved, samt en rimelig fortjeneste. Operatørerne er i den forbindelse forpligtet til at foretage regnskabsmæssig udskilning af omkostninger og indtægter forbundet med offentlig tjeneste i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70¹, jf. navnlig artikel 4, stk. 1, og artikel 6, stk. 1, samt bilaget til forordningen.

Med henblik på at sikre overholdelse af statsstøttereglerne indføres der en ex post cap på compensationen til de enkelte fjernbusoperatører, som opgøres som følger:

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007R1370&from=DA>.

Ex post cap = omkostninger + rimelig fortjeneste – indtægter

En ex post cap betyder, at der sættes en maksimumgrænse for den kompensation, som fjernbusoperatørerne modtager. Formålet med ex post cap'en er at sikre, at fjernbusoperatørerne ikke bliver overkompenseret. Resultatet af ex post cap-beregningen kan således enten være, at der ikke sker overkompensation (hvilket ikke giver anledning til et krav om tilbagebetaling til Trafikstyrelsen), eller resultatet kan være, at der sker overkompensation, og at det opgjorte ex post cap-beløb skal tilbagebetales til Trafikstyrelsen. Resultatet af beregningen kan således ikke være, at fjernbusoperatørerne skal kompenseres mere, end de løbende kompensationsbetalinger har givet anledning til.

Denne regnskabsinstruks har til formål at give vejledning til opstilling af særligt regnskab for fjernbusoperatører, som modtager kompensation for rabatter, ydet til pensionister, studerende og børn i fjernbus-trafikken.

2. Generelle antagelser for udarbejdelse af særligt regnskab

Formålet med det særlige regnskab er at opgøre økonomien i den del af den samlede virksomheds aktivitet, som vedrører aktiviteter, som kompenseres af Trafikstyrelsen, dvs. aktiviteter, der er relateret til fjerntransport af pensionister, studerende og børn.

Styrelsen har antaget, at de kompenserede aktiviteter sædvanligvis må antages at være fuldt integreret i den samlede virksomhed, der ofte også har væsentlige andre aktiviteter. Det medfører alt andet lige, at udskillelse af økonomien af de kompenserede aktiviteter ikke vil være umiddelbar tilgængelig. Af hensyn til at målrette den administrative indsats foretages i regnskabsmodellen nøgletalsfordelinger af visse omkostninger, og der er ikke krav om, at der udformes en separat balance for de kompenserede aktiviteter.

Modelregnskabet foreligger i Excel format. Modelregnskabet skal anvendes. Fjernbusoperatøren skal kun udfylde de orange felter.

Det er generelt forudsat, at virksomhedens samlede årsregnskab for det pågældende år foreligger i endeligt format, inklusive revisorpåtegning fra en godkendt revisor (hvor der er krav hertil). Alle beløbsmæssige oplysninger i det særlige regnskab, som udspringer af fjernbusoperatørens bogholderi, skal være baseret på det endelige årsregnskab. Det er et krav, at årsregnskabet aflægges efter årsregnskabsloven (el. lign. fx IFRS).

3. Vejledning til udarbejdelse af særligt regnskab

Nedenfor er der givet vejledning i udfyldelse af de enkelte linjer og noter i regnskabsmodel til særligt regnskab for fjernbusoperatører, som modtager kompensation for bestemte passagergrupper i fjernbusstrafikken.

3.1 Billetindtægter fra kompenserede aktiviteter

Billetindtægter fra kompenserede aktiviteter omfatter billetindtægter fra følgende kundegrupper, som har rejst til eller fra et stoppested beliggende i et yderområde:

- Pensionister
- Studerende
- Børn op til 15 år

som samtidig opfylder betingelserne i afsnit 2 og 3 i kontrakt mellem Trafikstyrelsen og fjernbusoperatøren, hvilket svarer til, at busruten, som billetsalget er foretaget på:

- overholder definitionen på fjernbuskørsel i lov om trafikselskaber
- udføres med mindst én daglig dobbelttur hele året
- Udføres med en bus, jf. § 1, stk. 1, i lov om buskørsel

Til dokumentation for, at en passager falder ind i en af de kompensationsberettigede kategorier, skal fjernbusoperatøren, ifølge afsnit 5 i kontrakt mellem Trafikstyrelsen og fjernbusoperatøren, påse følgende dokumentation:

- Pensionister: Personer over 64 år skal i tvivlstilfælde dokumentere alder ved sygesikringsbevis. Personer, der modtager pension ved lov om social pension, skal forevise pensionsmeddelelse
- Studerende: Gyldigt studiekort med billedlegitimation og udløbsdato, gyldigt studiekort med billedlegitimation samt en indskrivningsbekræftelse, udstedt inden for de seneste 12 måneder fra uddannelsesstedet eller gyldigt Ungdomskort
- Børn op til 15 år: Børn skal i tvivlstilfælde dokumentere alder ved sygesikringsbevis. I regnskabsmodellens note 1 skal udfyldes antal solgte billetter til hhv. pensionister, studerende og børn op til 15 år, som overholder ovenstående kriterier.

Antallet af billetter skal svare til de antal kompensationsberettigede billetter, som fjernbusoperatøren hvert kvartal har indrapporteret til Trafikstyrelsen. I note 1 skal endvidere udfyldes årets billetindtægter fra fjernbuskørsel af hhv. pensionister, studerende og børn op til 15

år. Der er tale om billetindtægter efter rabat, men før kompensation fra Trafikstyrelsen.

I fjernbusoperatørens bogholderi skal oprettes separate finanskonti og lign. for billetindtægter fra hver af de 3 kompenserede passagertyper.

Nederst i note 1 beregnes en gennemsnitspris for en billet i hver af de 3 kompenserede passagerkategorier, som kan bruges til fjernbusoperatørens egen sandsynliggørelse af, at de ovenfor indtastede oplysninger er korrekte.

3.2 Årets kompensation fra Trafikstyrelsen baseret på indrapporteringer

En yderligere betingelse for at modtage kompensation er, at fjernbusoperatøren giver rabatter, som overholder betingelserne i kontrakt mellem Trafikstyrelsen og fjernbusoperatøren, afsnit 4:

- Studerende får mindst 25 % rabat på en standardbillet alle dage hele året, hvis de rejser til eller fra et stoppested beliggende i et yderområde
- Pensionister får mindst 25 % rabat på en standardbillet alle dage hele året, hvis de rejser til eller fra et stoppested beliggende i et yderområde
- Maks. to børn under 12 år i følgeskab med en betalende voksen (min. 16 år) rejser gratis, ét barn under 12 år rejser gratis med et betalende barn op til 15 år, og ét barn op til 15 år betaler 50 % af prisen på en standardbillet, hvis de rejser til eller fra et stoppested beliggende i et yderområde.
- Rabatten skal ydes alle dage hele året.
- Når en billet sælges til en passager i den relevante kundegruppe, defineret i afsnit 3.1, på busruter, som overholder betingelserne, ligeledes defineret i afsnit 3.1, og med en rabat som overholder reglerne, giver Trafikstyrelsen kompensation efter følgende regler:
- Fjernbusbilletter til pensionister kompenseres med 15 % af standardbilletprisen, dog maksimalt 60 kr. pr. billet, hvis de rejser til eller fra et stoppested beliggende i et yderområde
- Fjernbusbilletter til studerende kompenseres med 12 % af standardbilletprisen, dog maksimalt 60 kr. pr. billet, hvis de rejser til eller fra et stoppested beliggende i et yderområde
- Fjernbusbilletter til gratis børn op til 12 år kompenseres med 40 % af standardbilletprisen, dog maksimalt 100 kr. pr. billet, hvis de rejser til eller fra et stoppested beliggende i et yderområde
- Fjernbusbilletter til betalende børn op til 15 år kompenseres ikke, hvis de rejser til eller fra et stoppested beliggende i et yderområde

I note 2 indtastes de enkelte kvartalers opgjorte og til Trafikstyrelsen indrapporterede kompensation. Den indrapporterede kompensation skal overholde ovenstående regler for, at Trafikstyrelsen giver

kompensation.

3.3 Variable omkostninger relateret direkte til kompenserede aktiviteter

Som anført ovenfor, har Trafikstyrelsen vurderet, at de kompenserede aktiviteter sædvanligvis må antages at være fuldt integreret i den samlede virksomhed, der ofte har væsentlige andre aktiviteter. Der ved må det antages, at der er relativt få direkte variable omkostninger, relateret direkte til de kompenserede aktiviteter.

I note 3 kan udfyldes eventuelle identificerede administrationsomkostninger til løbende administration af kompensationsordningen. For at der kan registreres en omkostning i dette felt, skal der foreligge et timeregnskab for den anvendte tid. Den anvendte tid i det pågældende år multipliceres med en skønnet timesats, som er fastlagt til 300 kr. pr. time.

I note 3 kan også udfyldes administrationsomkostninger til udarbejdelse af regnskab for kompenserede aktiviteter. Hvis regnskabet udformes af virksomhedens administration, gælder samme regler som ovenfor. Hvis eksempelvis virksomhedens revisor udarbejder regnskabet, udfyldes den omkostning, som revisor fakturerer. Feltet revisoromkostninger til revisorerklæring på regnskab for kompenserede aktiviteter udfyldes med et beløb svarende til det beløb, som revisor fakturerer til fjernbusoperatøren.

3.4 Særlige omkostninger ved at deltage i kompensationsordningen

Fjernbusoperatørerne har mulighed for at opgøre og udfylde note 4 med særlige omkostninger ved at deltage i kompensationsordningen.

Denne omkostningstype er tiltænkt væsentlige individuelle omkostninger, som fjernbusoperatøren har måttet afholde for at kunne udføre fjernbustrafikken, og som ikke er dækket af de øvrige omkostningskategorier i modelregnskabet.

Der kunne eksempelvis være tale om, at en fjernbusoperatør, der er ny i kompensationsordningen, oplever eventuel stigning i efterspørgslen som følge af rabatordningen, som kan medføre øgede omkostninger til kapacitetsudvidelser samt øgede udgifter til vedligehold af materiel. Rabatordningen kan også medføre, at der skal investeres i et nyt og mere moderne billetsystem, der kan håndtere billettyperne samt afrapporteringen.

Hvis fjernbusoperatøren indsætter særlige omkostninger i note 4, skal fjernbusoperatøren sammen med det særlige regnskab til Trafikstyrelsen indsende uddybende dokumentation for de særlige omkostninger, omfattende:

- Beskrivelse af den særlige omkostning og beskrivelse af, hvorfor omkostningen er drevet af, at fjernbusoperatøren deltager i kompensationsordningen (omkostningen ville ikke være realiseret, hvis ikke fjernbusoperatøren deltog i kompensationsordningen)
- Underliggende dokumentation for den særlige omkostning. Eksempelvis i form af leverandørbilag eller timeopgørelser m.v. Den modtagne dokumentation vil undergå en sagsbehandling i Trafikstyrelsen, som meddeler fjernoperatøren, om de udfyldte særlige omkostninger kan accepteres, eller om fjernbusoperatøren skal ændre det indsendte særlige regnskab for så vidt angår størrelsen af særlige omkostninger ved at deltage i kompensationsordningen.

3.5 Andel af virksomhedens faste omkostninger

I note 5 udfyldes grundlaget for at opgøre de kompenserede aktiviteter andel af de faste omkostninger. Som følge af at de kompenserede aktiviteter sædvanligvis må antages at være fuldt integreret i den samlede virksomhed, der har væsentlige andre aktiviteter, vil en stor del af omkostningerne for den kompenserede aktivitet indgå i denne omkostningslinje. Heri må bl.a. forventes at indgå en andel af afskrivning på materiel/leasing-omkostninger til materiel, vedligeholdelsesomkostninger, løn til chauffører, husleje, generel administration m.v.

I note 5 udfyldes linjen "Virksomhedens samlede omkostninger, der indgår i resultat før skat" ved at tage udgangspunkt i virksomhedens samlede omkostningsbase ifølge årsregnskabet/bogføringen før finansielle poster og skat. Omkostninger, der i forvejen indgår i det særlige regnskab for den kompenserede aktivitet, skal ikke indgå i fordelingen og fratrækkes i de to næste linjer i note 5. Herefter fremkommer omkostninger til fordeling.

Af administrative hensyn er valgt at fordele de faste omkostninger efter en ensartet og simpel fordelingsnøgle, som opgøres som følger:

$$\frac{\text{Virksomhedens nettoomsætning relateret til kompenserede aktiviteter}}{\text{Virksomhedens nettoomsætning i alt}}$$

Denne simple fordelingsnøgle multipliceres med de ovenfor opgjorte omkostninger til fordeling, og herefter fremkommer andelen af virksomhedens faste omkostninger, som fordeles til kompenserede aktiviteter.

3.6 Andel af virksomhedens finansielle poster

I note 6 udfyldes øverst virksomhedens samlede finansielle poster netto. + fortegn er en nettoindtægt og – fortegn en nettoudgift. Idet det antages, at den kompenserede aktivitet ikke har aktiviteter vedrørende datterselskaber og associerede selskaber m.v., skal denne type af finansielle poster udgå af de finansielle poster, der skal fordeles til

den kompenserede aktivitet. Fjernbusoperatøren skal opgøre disse og udfylde dem i note 6, hvis det er relevant.

De herefter opgjorte samlede finansielle poster fordeles til de kompenserede aktiviteter på basis af samme fordelingsnøgle, som er beskrevet under afsnit 3.5.

3.7 Maksimal tilladt forrentning af den henførte egenkapital

Ovenstående instrukser gælder opstilling af et særligt regnskab, som viser årets resultat før skat af den kompenserede aktivitet. I overensstemmelse med vedtagelsen om, at der indføres en ex post cap, skal der foretages en opgørelse af, om resultatet fra den kompenserede aktivitet overstiger en rimelig forrentning.

Som anført tidligere, er det ud fra administrative hensyn besluttet, at der ikke udformes en balance for de kompenserede aktiviteter. I note 7 tages således udgangspunkt i virksomhedens fulde egenkapital (inklusive afsat udbytte). For at opgøre en skønsmæssig egenkapital, som kan henføres til den kompenserede aktivitet, multipliceres den samlede egenkapital med den tidligere beregnede fordelingsnøgle, omtalt ovenfor under afsnit 3.5.

Trafikstyrelsen har vurderet størrelsen af en "rimelig fortjeneste", som skal anvendes til at opgøre ex post cap'en. Den rimelige fortjeneste er baseret på en analyse af egenkapitalforrentning for udvalgte fjernbusoperatører i Danmark.

Den rimelige forrentning er fastsat til 13 % før skat.

Trafikstyrelsen kan ændre den rimelige forrentning fra år til år, jf. også årshjulet i afsnit 4. Den maksimale tilladte forrentning af den henførte egenkapital/maksimalt tilladt resultat før skat fremkommer herefter nederst i note 7.

Hvis resultat før skat for den kompenserede aktivitet er lig med eller mindre end maksimalt tilladt forrentning af egenkapitalen/maksimalt tilladt resultat før skat, vil der ikke være krav om tilbagebetaling af en del af den modtagne kompensation til Trafikstyrelsen.

Hvis resultat før skat for den kompenserede aktivitet overstiger maksimalt tilladt forrentning af egenkapitalen/maksimalt tilladt resultat før skat, skal fjernbusoperatøren tilbagebetale forskellen til Trafikstyrelsen.

4. Årshjul

I nedenstående skema er vist deadlines for de forskellige aktiviteter relateret til økonomisk rapportering vedrørende de kompenserede aktiviteter.

Ansvarlig	Levering	Deadline
Fjernbusoperatør	Ønske om at indgå kontrakt for næste år.	15. december
Trafikstyrelsen	Eventuel udmelding til fjernbusoperatørerne af procent for årets rimelige fortjeneste, hvis Trafikstyrelsen vurderer, at der er behov for at opdatere denne.	31. maj i kompensationsåret
Fjernbusoperatør	Aflevering af udfyldt regnskabsmodel for den kompenserede aktivitet sammen med revisorerklæring i overensstemmelse med "Instruks for revision af særligt regnskab for fjernbusoperatører, som modtager kompensation for bestemte passagergrupper i fjernbustrafikken". Det afleverede materiale skal omfatte dokumentation for eventuelle særlige omkostninger, jf. afsnit 3.4, og skal afleveres til Trafikstyrelsen.	31. maj, året efter kompensationsåret
Trafikstyrelsen	Tilbage melding til fjernbusoperatørerne omkring godkendelse af særlige omkostninger, alternativt krav om tilretning af regnskab for den kompenserede aktivitet	30. juni, året efter kompensationsåret
Trafikstyrelsen	Opkrævning af eventuel tilbagebetaling af kompensation efter ex post cap'en hos fjernbusoperatørerne	30. juni, året efter kompensationsåret

5. Henvendelse

Hvis regnskabsinstruksen giver anledning til spørgsmål, kan der rettes henvendelse til Trafikstyrelsen på fjernbus@trafikstyrelsen.dk.